

พระบรมราชโองการ

พระบรมราชโองการ หมายถึง คำสั่งของพระมหากษัตริย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในฐานะประมุขของราชอาณาจักรไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งไม่ว่าทรงใช้อำนาจทางใดและเรื่องใด จำเป็นต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการทุกครั้ง เช่น พระบรมราชโองการที่เกี่ยวกับราชการแผ่นดิน โดยนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ ตามคำร้องขอของสมาชิกรัฐสภา โดยประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เป็นต้น

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ระบุเกี่ยวกับพระบรมราชโองการ มีหลายมาตราสรุปได้ ดังนี้

1. พระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 11 วรรคสอง
2. พระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีหรือให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 11 วรรคสามและมาตรา 14
3. พระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ตามมาตรา 16
4. พระบรมราชโองการการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ตามมาตรา 20 วรรคสอง
5. พระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 106 วรรคสาม
6. พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญตามคำร้องขอของสมาชิกรัฐสภา ตามมาตรา 123
7. พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือเหตุอื่นใด ให้วุฒิสภาดำเนินการประชุมได้ โดยให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ตามมาตรา 126 วรรคสอง
8. พระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 158 วรรคสาม
9. พระบรมราชโองการให้รัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามมาตรา 170 (6)
10. พระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ตามมาตรา 182

11. พระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ตามมาตรา 204 วรรคสี่

12. พระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภิตามบทเฉพาะกาล ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ตามมาตรา 269 (3)

จัดทำโดย

นางสาวณิชา บุรณสิงห์ วิทยากรเชี่ยวชาญ
นายนรากร นันทไตรภพ วิทยากรปฏิบัติการ
นางโสธญา วิทสุวรรณ วิทยากรปฏิบัติการ
นางมัลลิกา สมบัติศิริ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ